

Sectoraal comité voor de Federale Overheid

Beraadslaging FO nr 23/2014 van 4 september 2014

Betreft: Aanvraag van het Centrum voor Sociologisch Onderzoek van de KULeuven en het Centrum voor Longitudinaal en Levensloop Onderzoek van de Universiteit Antwerpen tot machtiging om toegang te verkrijgen tot gegevens van de FOD Financiën in het kader van een wetenschappelijk onderzoek naar de toekomstige pensioenbescherming van autochtonen en diverse generaties migranten in België (AF-MA-2014-041)

Het Sectoraal comité voor de Federale Overheid;

Gelet op de wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna WVP), inzonderheid de artikelen 31*bis* en 36*bis*;

Gelet op het koninklijk besluit van 17 december 2003 *tot vaststelling van de nadere regels met betrekking tot de samenstelling en de werking van bepaalde sectorale comités opgericht binnen de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer*;

Gelet op de aanvraag van het Centrum voor Sociologisch Onderzoek van de KULeuven en het Centrum voor Longitudinaal en Levensloop Onderzoek van de Universiteit Antwerpen ontvangen op 06/06/2014;

Gelet op de aanvraag van het technisch en juridisch advies gericht aan de Federale Overheidsdienst Fedict op 02/09/2014;

Gelet op het technisch en juridisch advies ontvangen op 03/09/2014;

Gelet op het verslag van de Voorzitter;

Beslist op 4 september 2014, na beraadslaging, als volgt:

I. VOORWERP VAN DE AANVRAAG

1. Het Centrum voor Sociologisch Onderzoek van de KULeuven en het Centrum voor Longitudinaal en Levensloop Onderzoek van de Universiteit Antwerpen (hierna gezamenlijk de aanvrager) wenst met het oog op een onderzoek naar de toekomstige pensioenbescherming van autochtonen en diverse generaties migranten in België te beschikken over bepaalde gecodeerde persoonsgegevens van de FOD Financiën.
2. Het Comité stelt vast dat deze aanvraag tot het bekomen van bepaalde fiscale gegevens met voorliggend studiedoel gebeurt in aansluiting op een eerder verleende machtiging¹ voor hetzelfde studiedoel door het Sectoraal comité van de Sociale Zekerheid en van de Gezondheid en dat naar aanleiding van deze machtigingsaanvraag door de Kruispuntbank Sociale Zekerheid (hierna KSZ) een steekproef aangaande, enerzijds, de personen geboren tussen 1945 en 1993 die op 1 januari 2011 ingeschreven waren in het Rijksregister van de natuurlijke personen en, anderzijds, hun respectieve gezinsleden in de periode van 1997 tot 2011 werd getrokken ten behoeve van de aanvrager.
3. De benodigde fiscale gegevens zijn onder een aantal codes geregistreerd in de belastingaangiften bij de FOD Financiën (hierna FOD). Het is de bedoeling dat de door de KSZ aan de steekproef gekoppelde fiscale gegevens in geanonimiseerde vorm (volgens de aanvrager toch) aan de aanvrager worden overgemaakt.

II. ONDERZOEK VAN DE AANVRAAG

A. ONTVANKELIJKHEID EN BEVOEGDHEID VAN HET COMITÉ

4. Krachtens artikel 36bis WVP, "*vereist elke elektronische mededeling van persoonsgegevens door een federale overheidsdienst of door een openbare instelling met rechtspersoonlijkheid die onder de federale overheid ressorteert een principiële machtiging (van het bevoegd sectoraal comité)*".

¹ Beraadslaging nr. 13/076 van 2 juli 2013, aangaande de mededeling van gecodeerde persoonsgegevens aan het Centrum voor Sociologisch Onderzoek van de KULeuven en het Centrum voor Longitudinaal en Levensloop Onderzoek van de Universiteit Antwerpen voor de verwezenlijking van een onderzoek over de toekomstige pensioenbescherming van autochtonen en diverse generaties migranten in België.

5. Het is de taak van dit Comité om na te gaan *"of deze mededeling enerzijds nodig is voor de implementatie van de opdrachten die toevertrouwd worden door of krachtens de wet aan de vragende federale overheid en anderzijds of deze mededeling in zijn diverse aspecten compatibel is met al de geldige normen inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer wat de verwerking van de persoonsgegevens betreft."* (Parl. Doc 50, 2001-2002, nr. 1940/004).
6. In voorliggend geval zullen dus vooreerst op elektronische wijze fiscale gegevens vanuit de FOD worden overgemaakt aan de KSZ. Het Comité is derhalve bevoegd om zich over deze mededeling uit te spreken.
7. Nadien zullen de door KSZ aan de steekproef gekoppelde fiscale gegevens in geanonimiseerde vorm (volgens de aanvrager toch) door KSZ aan de aanvrager worden overgemaakt. Het Comité acht zich eveneens bevoegd om zich over deze mededeling uit te spreken, aangezien hij ervan uitgaat dat aanvrager via de KSZ geen geanonimiseerde maar gecodeerde fiscale persoonsgegevens ontvangt. Het Comité wijst overigens op de reeds vernoemde beraadslaging nr. 13/076 van het Sectoraal comité van de Sociale Zekerheid en van de Gezondheid naar aanleiding waarvan de KSZ de bedoelde steekproef heeft samengesteld: in deze beraadslaging werden de door KSZ aan de aanvrager meegedeelde gegevens van de steekproefpersonen uit het datawarehouse arbeidsmarkt en sociale bescherming door het Sectoraal comité van de Sociale Zekerheid en van de Gezondheid eveneens gekwalificeerd als gecodeerde persoonsgegevens en niet als anonieme gegevens².

B. TEN GRONDE

1. FINALITEITSBEGINSEL

8. *"Persoonsgegevens dienen voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden te worden verkregen en niet verder te worden verwerkt op een wijze die, rekening houdend met alle relevante factoren, met name met de redelijke verwachtingen van de betrokkene en met de toepasselijke wettelijke en reglementaire bepalingen, onverenigbaar is*

² Het Sectoraal comité van de Sociale Zekerheid en van de Gezondheid is in zijn beraadslaging van oordeel dat:

- aanvrager hogervermeld doeleinde niet kan verwezenlijken aan de hand van anonieme gegevens vermits het de situatie van individuen dient te kunnen opvolgen en naar verbanden tussen verschillende variabelen dient te kunnen zoeken;
- het gaat om een latere verwerking van gecodeerde persoonsgegevens voor historische, statistische of wetenschappelijke doeleinden. Overigens, mocht het werkelijk gaan om geanonimiseerde gegevens, dan zou er geen machtiging in de zin van artikel 15, § 1, van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een *Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid*, doch enkel een advies in de zin van artikel 5, § 1, van dezelfde wet nodig zijn geweest van het Sectoraal comité van de Sociale Zekerheid en van de Gezondheid om gegevens voor de steekproefpersonen uit het datawarehouse arbeidsmarkt en sociale bescherming mee te delen aan de aanvrager.

met die doeleinden. Onder de voorwaarden vastgesteld door de Koning na advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer (hierna de Commissie), wordt verdere verwerking van de gegevens voor historische, statistische of wetenschappelijke doeleinden niet als onverenigbaar beschouwd' (artikel 4, § 1, 2° WVP).

9. De gegevens worden aangevraagd met het oog op het uitvoeren van een studie naar de toekomstige pensioenbescherming van autochtonen en diverse generaties migranten in België. De aanvrager verstrekt een zeer summiere toelichting omtrent de onderzoeksmethode en de onderzoeksvragen, maar omschrijven zeer nauwkeurig de gevraagde gegevens.
10. Het Comité neemt akte van de overige machtigingen verstrekt voor het beoogde onderzoek³. Het onderzoek neemt de pensioenopbouw van de actieve bevolking onder de loep. Pensioenopbouw wordt bepaald op basis van iemands loopbaanpatronen en burgerlijke staat. Voor de laatste 14 jaar worden deze zaken longitudinaal bekeken.⁴
11. Het Comité neemt in aanmerking dat het tot de decretale verplichting van de universiteit en haar professoren behoort om aan wetenschappelijk onderzoek te doen. Het Comité stelt vast dat de beoogde latere verwerking steun vindt in het decreet van 22 februari 1995 *betreffende de wetenschappelijke of maatschappelijke dienstverlening door de universiteiten of de hogescholen en betreffende de relaties van de universiteiten en de hogescholen met andere rechtspersonen*.
12. Dit doeleinde beantwoordt aan de voormelde vereisten van de WVP.
13. Het Comité brengt in herinnering dat de gevraagde gegevens enkel met het oog op dit doeleinde mogen verwerkt worden.
14. In deze context moet ook geanalyseerd worden of het doeleinde van wetenschappelijk onderzoek van de aanvrager verenigbaar is met het doeleinde waarvoor de fiscale gegevens door de FOD worden verwerkt (*in casu* een belastingdoeleinde).
15. De WVP laat toe dat er verwerkingen voor nieuwe doeleinden plaatsvinden voor zover deze finaliteiten niet onverenigbaar zijn met de oorspronkelijke doeleinden (artikel 4, § 1, 2° WVP).

³ Beraadslaging VTC nr. 47/2013 van 11 december 2013 en beraadslaging van de Afdeling Sociale Zekerheid van het Sectoraal comité van de Sociale Zekerheid en van de Gezondheid nr. 13/076 van 2 juli 2013.

⁴ Beraadslaging VTC nr. 47/2013 van 11 december 2013, randnummer 28.

16. Het Comité wijst erop dat ongeacht het oorspronkelijk doel van de verwerking van de fiscale data door de FOD, de verdere verwerking van deze gegevens voor historische, statistische of wetenschappelijke doeleinden door de aanvrager hoe dan ook niet als onverenigbaar wordt beschouwd als de bepalingen van hoofdstuk II van het koninklijk besluit van 13 februari 2001 ter uitvoering van de WVP (hierna het koninklijk besluit van 13 februari 2001) worden nageleefd.
17. Het Comité wijst erop dat in voornoemde beraadslaging nr. 13/076 de door KSZ aan de aanvrager meegedeelde gegevens van de steekproefpersonen uit het datawarehouse arbeidsmarkt en sociale bescherming door het Sectoraal comité van de Sociale Zekerheid en van de Gezondheid werden gekwalificeerd als gecodeerde persoonsgegevens en de verwerking ervan door de aanvrager door laatstgenoemd comité werd gekwalificeerd als een latere verwerking van gecodeerde persoonsgegevens voor historische, statistische of wetenschappelijke doeleinden, waarop de bepalingen van afdeling II van hoofdstuk II van het koninklijk besluit van 13 februari 2001 dienen te worden toegepast.
18. In lijn met deze beslissing van het Sectoraal comité van de Sociale Zekerheid en van de Gezondheid, beschouwt het Comité dat de verwerking door de aanvrager van de door KSZ meegedeelde gegevens voor de steekproefpersonen uit de databanken van de FOD een latere verwerking uitmaakt van gecodeerde persoonsgegevens voor historische, statistische of wetenschappelijke doeleinden, waardoor inzonderheid de bepalingen van afdeling II van hoofdstuk II van het koninklijk besluit van 13 februari 2001 dienen te worden nageleefd.
19. De KSZ mag de gecodeerde persoonsgegevens slechts meedelen nadat ze, overeenkomstig artikel 13 van het koninklijk besluit van 13 februari 2001, in het bezit werd gesteld van het door de Commissie uitgereikte ontvangstbewijs van de door de aanvrager verrichte aangifte van de verwerking voor historische, statistische of wetenschappelijke doeleinden.
20. De aanvrager dient er zich contractueel toe te verbinden alle mogelijke middelen te zullen inzetten om te vermijden dat de identiteit van de personen op wie de meegedeelde persoonsgegevens betrekking hebben, zou worden achterhaald. In elk geval is het, overeenkomstig artikel 6 van het koninklijk besluit van 13 februari 2001, verboden om handelingen te stellen die ertoe strekken de meegedeelde gecodeerde persoonsgegevens om te zetten in niet-gecodeerde persoonsgegevens. Het niet-naleven van dit verbod kan, krachtens artikel 39, 1°, van de WVP, een strafrechtelijke veroordeling tot een geldboete van honderd tot honderdduizend euro tot gevolg hebben.

2. PROPORCIONALITEITSBEGINSEL

2.1. *Privacybeschermende tussenkomst van de KSZ*

21. Het Comité stelt vast dat de KSZ in deze studie optreedt als intermediaire organisatie, zoals gedefinieerd krachtens de WVP, en derhalve de gevraagde gegevens van de FOD zal ontvangen en koppelen aan de steekproef ten behoeve van de aanvrager.
22. Overeenkomstig artikel 61 van het koninklijk besluit van 13 februari 2001 is de KSZ daarbij vrijgesteld een aangifte te doen bij de Commissie en overeenkomstig artikel 29 van hetzelfde besluit is KSZ vrijgesteld van de verplichting tot kennisgeving bedoeld in artikel 9, § 2, van de WVP.
23. Daarna zal de KSZ de gegevens ter beschikking stellen van de aanvrager. Volgens de aanvrager gaat het over de mededeling van gegevens in geanonimiseerde vorm. Het Comité wees er reeds op dat de aanvrager van de KSZ geen geanonimiseerde, doch gecodeerde fiscale persoonsgegevens ontvangt. De aanvrager ontvangt dus wel degelijk persoonsgegevens, reden overigens waarom hij nood heeft aan onderhavige machtiging.

2.2. *Aard van de gegevens*

24. Artikel 4, § 1, 3°, WVP stelt dat persoonsgegevens toereikend, terzake dienend en niet overmatig dienen te zijn, uitgaande van de doeleinden waarvoor zij worden verkregen of waarvoor zij verder worden verwerkt.
25. Aanvrager omschrijft welke variabelen noodzakelijk zijn in het kader van voorliggende studie: inkomen, individuele levensverzekering, pensioensparen, hypothecaire lening.
26. Voor elk van deze variabelen worden de overeenkomstige codes uit de belastingaangifte (aanslagjaar 2012) opgesomd. Het inkomen omvat inkomsten uit binnenlandse onroerende goederen, inkomsten van kapitalen en roerende goederen (Belgische en buitenlandse), diverse inkomsten en beroepsinkomsten (wedden, lonen, uitkeringen, vervangingsinkomsten en brugpensioenen, pensioenen, inkomsten van onbepaalde oorsprong, bezoldigingen van bedrijfsleiders, bezoldigingen van meewerkende echtgenoten, winsten van nijverheids-, handels- of landbouwbedrijven, baten van vrije beroepen, ambten, posten of andere winstgevendende bezigheden en belastingcomponenten).
27. De aanvrager wenst de gegevens uit de linkerkolom (code startend met cijfer '1') "indien de steekproefpersoon man is of indien de steekproefpersoon gehuwd is met een partner van hetzelfde geslacht die jonger is dan hem/haarzelf" en de gegevens uit de rechterkolom (code startend met cijfer '2') "indien de steekproefpersoon vrouw is of indien de steekproefpersoon gehuwd is met een partner van hetzelfde geslacht die ouder is dan hem/haarzelf".

28. Het Comité wijst er op dat dit een onzorgvuldige samenvatting is van de instructies voor het invullen van de aangifte:
- Waar 2 kolommen zijn voorzien, moeten personen die alleen een aangifte indienen, steeds de linkerkolom invullen.
 - Gehuwden en wettelijk samenwonenden van een verschillend geslacht die een gezamenlijke aangifte indienen, moeten de gegevens van de man in de linkerkolom en die van de vrouw in de rechterkolom invullen.
 - Gehuwden en wettelijk samenwonenden van hetzelfde geslacht die een gezamenlijke aangifte indienen, moeten de gegevens van de oudste in de linkerkolom en die van de jongste in de rechterkolom invullen.
29. De variabelen individuele levensverzekering, pensioensparen en hypothecaire lening worden gevraagd voor de periode 1998 tot en met 2011. De variabele inkomen wordt gevraagd voor 2011 (aanslagjaar 2012). De gegevens worden enkel gevraagd voor de gecodeerde sociale zekerheidsnummers van de steekproefpersonen aangeleverd door de KSZ in het kader van de machtiging verleend bij voornoemde beraadslaging nr. 13/076. De gegevens worden eenmalig gevraagd en met die gegevens wordt het onderzoek uitgevoerd. Wat de bedragen betreft, krijgt de aanvrager niet het volledige detail. De KSZ vervangt alle bedragen door een bedrag in klassen van 10 Euro.
30. Het Comité stelt vast dat:
- een selectie werd gemaakt uit de relevante fiscale gegevens van de FOD;
 - enkel gegevens worden gevraagd die slaan op de doelgroep die door onderhavige studie wordt beoogd;
 - deze gegevens betrekking hebben op een periode die in de tijd is beperkt;
 - het gaat over gecodeerde persoonsgegevens die op een beveiligde en privacybeschermende manier via de KSZ worden aangeleverd;
 - deze gegevens enkel worden gevraagd met het uitdrukkelijk doel een studie op een wetenschappelijk verantwoorde manier te kunnen voeren, en waarvan de resultaten enkel op geaggregeerde wijze zullen worden weergegeven.
31. Dit alles doet het Comité besluiten dat de gevraagde fiscale gegevens in het licht van het onderwerp van de studie relevant en derhalve toereikend, ter zake dienend en niet overmatig zijn in de zin van artikel 4, § 1, 3° van de WVP.

2.3. Bewaringstermijn van de gegevens

32. Persoonsgegevens mogen niet langer worden bewaard dan voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verkregen of verder worden verwerkt, noodzakelijk is (artikel 4, § 1, 5° van de WVP).
33. De aanvrager stelt dat "het project wordt afgerond in 2016. Maar om mogelijks nog aanpassingen te kunnen doen, wensen we de gegevens iets langer te gebruiken" (meer bepaald tot 2018).
34. Het Comité is van oordeel dat de opgegeven bewaartermijn gepast is in het licht van voornoemd artikel 4, § 1, 5°, WVP en herinnert eraan dat de gegevens na afloop vernietigd dienen te worden door de aanvrager. Het Comité beschouwt dit als een maximumtermijn. Mocht het doeleinde reeds vóór het vervallen van die termijn zijn bereikt, dienen de gegevens nog voor afloop van deze termijn door de aanvrager te worden vernietigd.

2.4. Frequentie van de toegang en de duur van machtiging

35. Het gaat hier om een eenmalig studieproject met einddatum (eind 2018).
36. Het Comité is van oordeel dat een eenmalige toegang tot de fiscale gegevens gepast en dus in overeenstemming is met het bepaalde in artikel 4, § 1, 3°, van de WVP.
37. Het Comité is eveneens van oordeel dat een machtiging tot eind 2018 gepast en dus in overeenstemming is met het bepaalde in artikel 4, § 1, 3°, van de WVP.

2.5. Bestemmingen en/of derden waaraan gegevens worden meegedeeld

38. Volgens de aanvraag worden de door de FOD via KSZ meegedeelde gegevens uitsluitend intern gebruikt door de aanvrager, en is er geen mededeling aan derden. Het gaat over de leidinggevende van de aanvrager en zijn medewerkers.
39. Het Comité ziet in het licht van artikel 4, § 1, 3° WVP en artikel 16, § 2, 2° WVP, geen bezwaren tegen het feit dat bovengenoemde personen toegang hebben tot onderhavige persoonsgegevens.

2.6. Rapportage

40. Overeenkomstig artikel 23 van het koninklijk besluit van 13 februari 2001 mogen de resultaten van de verwerking voor historische, statistische of wetenschappelijke doeleinden in beginsel niet worden bekendgemaakt in een vorm die de identificatie van de betrokken persoon mogelijk maakt. De aanvrager mag enkel geaggregeerde gegevens weergeven bij het rapporteren. Gezien de aanvrager enkel gecodeerde persoonsgegevens ontvangt enerzijds, en anderzijds zich moet onthouden handelingen te stellen die zijn gericht op de omzetting van gecodeerde

persoonsgegevens in niet-gecodeerde persoonsgegevens, zal de naleving van de anonieme rapportageplicht geen probleem stellen.

3. TRANSPARANTIEBEGINSEL

41. Een belangrijk principe van de WVP is dat in beginsel geen persoonsgegevens mogen worden verwerkt zonder dat de betrokken persoon daarvan in kennis wordt gesteld (artikel 9 WVP).
42. Aanvrager stelt impliciet dat er geen informatie zal verstrekt worden aan de personen van wie gegevens verwerkt worden. Hij is immers van oordeel dat: *"De gegevens worden door de Kruispuntbank Sociale Zekerheid op anonieme wijze aangeleverd"*.
43. Hoger werd reeds gesteld dat het Comité oordeelt dat het hier niet gaat om geanonimiseerde gegevens. Desalniettemin is de aanvrager *in casu* vrijgesteld van de verplichting tot kennisgeving bedoeld in artikel 9, § 2, van de WVP, *"wanneer, met name voor statistische doeleinden of voor historisch of wetenschappelijk onderzoek (...), de kennisgeving aan de betrokkene onmogelijk blijkt of onevenredig veel moeite kost"* (zie artikel 9, § 2, tweede lid, a) WVP) indien de voorwaarden bepaald in Hoofdstuk II, Afdeling II van het koninklijk besluit van 13 februari 2001 worden nageleefd (zie artikel 9, § 2, derde lid WVP in combinatie met artikel 28 van het koninklijk besluit van 13 februari 2001).
44. Het Comité is van oordeel dat aangezien de aanvrager slechts gecodeerde gegevens verkrijgt, hij de betrokken persoon onmogelijk op de hoogte kan brengen⁵. De verantwoordelijke voor de verwerking die de kennisgeving aan de betrokken persoon niet kan verrichten omdat zij onmogelijk blijkt, moet dit dan wel vermelden in de aangifte die hij op grond van artikel 17 van de WVP aan de Commissie doet (zie art 31 van het koninklijk besluit van 13 februari 2001). Ook de coderende intermediaire organisatie KSZ is vrijgesteld van de verplichting tot kennisgeving bedoeld in artikel 9, § 2, van de WVP, en dit op grond van de artikelen 15 en 29 van het koninklijk besluit van 13 februari 2001.

4. BEVEILIGING

4.1. Op het niveau van de aanvrager

45. Uit de meegedeelde stukken blijkt dat het Centrum voor Sociologisch Onderzoek van de KULeuven over een veiligheidsconsulent beschikt, alsook over een algemeen veiligheidsbeleid. Het Comité heeft hier akte van genomen.

⁵ Zie in die zin eveneens het verslag aan de Koning bij het koninklijk besluit van 13 februari 2001.

46. Uit de meegedeelde stukken blijkt dat het Centrum voor Longitudinaal en Levensloop Onderzoek van de Universiteit Antwerpen over een veiligheidsconsulent beschikt, alsook over een algemeen veiligheidsbeleid. Het Comité heeft hier akte van genomen.

4.2. Op het niveau van de FOD

47. Uit de meegedeelde stukken blijkt dat de FOD over een veiligheidsconsulent beschikt, alsook over een algemeen veiligheidsbeleid. Het Comité heeft hier akte van genomen.

4.3. Op het niveau van de KSZ

48. De gegevensstroom van de FOD naar de aanvrager verloopt op een beveiligde en privacybeschermende manier via de KSZ. KSZ beschikt over een veiligheidsconsulent, alsook over een algemeen veiligheidsbeleid.

OM DEZE REDENEN

het Comité

1° machtigt de mededeling van de hogervermelde gecodeerde fiscale persoonsgegevens aan het Centrum voor Sociologisch Onderzoek van de KULeuven en het Centrum voor Longitudinaal en Levensloop Onderzoek van de Universiteit Antwerpen voor zover en voor zolang de voorwaarden als beschreven in deze beraadslaging worden nageleefd;

2° beslist dat het zich het recht voorbehoudt om, in voorkomend geval op geregelde tijdstippen, de effectieve en duurzame toepassing te controleren van technische en organisatorische maatregelen die conform de stand van de techniek zijn en van aard om de risico's adequaat te dekken. In dit verband gebiedt het Comité de aanvrager iedere relevante wijziging in de beveiliging van de gemachtigde verwerkingen aan het Comité mee te delen.

De Wnd. Administrateur,

De Voorzitter,

(get.) Patrick Van Wouwe

(get.) Stefan Verschuere